Az Kaldı Kısa*

AHMET OKTAY

*Sel Yayıncılık

AZ KALDI KISA · AHMET OKTAY

Şiir SEL

*Sel Yayıncılık

Az Kaldı Kışa

***Sel Yayıncılık**

Babıali Caddesi Birlik Han No: 20/1

Cağaloğlu-İstanbul

Tel. / Faks: (0212) 511 10 05

Sel Yayıncılık 47

ŞiirSEL 10

"Az Kaldı Kışa"

Ahmet Oktay

Birinci Baskı

Ekim 1996

© Sel Yayıncılık - Ahmet Oktay

Tasarım © Savaş Çekiç

ISBN - 975-570-028-5

Dizi Editörü **Turgay Kantürk**

Kitap Tasarımı **Savaş Çekiç**

Uygulama ve Ofset Hazırlık **Valör Tasarım**

Film **Dört Renk**

Montaj **Oğuz Öztürk**

Baskı **Arbas**

Ahmet Oktay

Az Kaldı Kışa

Geceydi: Olgunlaşan narın içini duydum;
suskun zamanın andacı! Solgun bahçedeki
köklere sindim. Buydu tarih! Titreyen mumun,
gölgesinde düşledim, doğduğum eski evi.

Odada yankılanıyor ilk ağlamalarım,
annem loğusa yatağında, soba çıtırdıyor;
kundağıma nazarlıkla altın takmak için
komşu bir el kapının tokmağını vuruyor.

Dün içimizde kımıldar hep, Mağmamsı katman!
Bizden önce varmıştır kaçtığımız yerlere.
Kendinin hem geçmişi hem geleceği zaman;
Yıkık evi dinleriz taşındığımız evde.

Hâlâ duyuyorum tahta bacağının sesini,
yatsı ezanı okundu, camiye gidecek
iniyor merdivenden komşu köşkün bekçisi;
az sonra bir hayal gibi süzülüp geçecek.

Nice kış gördüm oysa, örttü izlerimi kar,
hiç bilemedim yolculuklarımın yönünü;
siyah bir korku yansıttı eğildiğim aynalar,
ararken bana ayrılan tekinsiz gömüyü.

Hem ürktüm hem aradım bodrumdan çatıya
oturduğum tüm evlerin hayaletlerini;
neydi söyleyecekleri yeraltından bana?
"Açıklayın" dedim "kalbimdeki lekeyi".

Yıllarca eşeledim harlanmayan külü,
neyi gizliyordu en dibinde uçurumlar?
Bir akşam açıldı sayfada Hafız'ın gülü;
körlük ve görmek aynı dehşetle doldular.

Solgun bahçe! Muştuladığın yine de ilkyaz.
Dirim de çalışıyor kurumuş köklerinde;
dipte tohum da ürperiyor vurdukça ayaz,
ancak kederi olan duyar onu kalbinde.

"Kimim ki?" diyenin Evrenle konuşur sesi;
zamanları aşıp gelir salyangoz bahçeye;
parlar ay ışığında sırtı bir gezegen gibi
varlığın kendisidir dile gelen fosilde.

Olgunlaşan narın içimdeyim. Oluyorum.
Bakire ve dul zaman çökeliyor gövdemde,
Öyle genç, her ölümde yeniden doğuyorum,
Bir yuvaya varılıyor yolların sonunda.

Çifte Levha

Tam cin çıkarma zamanı;
gecede beden ve sayfa,
tarihin çifte levhası;
hazır yine dağlanmaya.

Sürdükçe kanlı izini
yasanın, ette kağıtta;
yankılar aynı dehşeti
bellek, yazı ve ceza.

Siz de kaldınız tarihe,
Lyola, Hitler, Türün;
Kırık kemiklerin içinde
kötülüğünüz ve her gülün.

Acılarda gittim geldim;
kara mahzenime girerken
her ak sayfayla inledim;
geçtim Ceza Sömürgesi'nden.

Alevsiz yanıyor fosfor,
öyle eridim dibime;
bir deli gözü bakıyor
yıllar çöktükçe içime.

Hayalet saati! Susun!
Her arşiv sessizlik ister;
Ah'ı duyulur bir udun,
kötülükte im imi gizler.

Gazetedeki fotoğrafta
ırzına geçilmiş bir ceset;
okunuyor o eğri büğrü yazıda
kitap olmuş, eskil şiddet.

Auschwihtz, Gulag: Döğmeler!
Devletin kıpkızıl mührü;
geçmişten savrulan küller
hâlâ kanatıyor göğsümü.

Sayfa ve beden! Yazgının
ve Yargı'nın parşömeni;
Perilerin, Cadıların
üstünüzde kalmış izi.

Hem anladık, hem unuttuk
tüm söylediklerinizi;
hep afyonsu sözü bulduk
gece çizerken içimizi.

Seviştik. Sonra sokuldum kokuna;
su orguydun, efsaneni dinledim;
"ayrılık günü bir gül getir bana"
diyen karlamış sesinle ürperdim.

Kırlaştılar; saçlarımı okşadın
şefkatle; ışıdı o solgun suret;
bir ormanın ruhuydu parmakların,
dağıldı sesimdeki şikayet.

Ayrılık bilemem ne zaman gelir,
Sen bir okul defteri getir bana;
çünkü sadece yazmak tesellidir
çektiğimiz acıya bu dünyada.

Kırlaştı saçlarım, yakınmıyorum;
ölüme yargılı insan doğumda;
yeraltı mı daha korkunç bilmiyorum,
dünya mı? Yaşadım yaşadığımca.

Sende erken dolarsa vade eğer
ne olur "beyaz bir gül at" ardımdan
bomboş sokağa; dağılsın her keder.

Pazarları Kıyıda

Kıyıya iniyorlar Pazarları;
tek gün kalmış sanki ömürlerinden,
yaşamak istiyorlar tüm yazları;
karanlık kentin üstüne çökmeden.

Açılmış geceden hazır nevale;
bebelere kurulmuş salıncaklar,
yaşlılar ağaçların gölgesinde,
her telden çalıyor pilli radyolar.

Balkonda duran yetişkin besleme,
hem özlemle bakarken hem de hayret,
ayrı düşdüğü cumhurun şenliğine;
yayılıyor gözbebeğine kasvet.

Kovulmuş her hayalet kalplerinden;
aslolan çocukların kahkahası;
sızlıyor gibi olsa da derinden,
geldikleri o yerlerin anısı.

Ne hasta baba, ne askerde oğul,
ne ayrılık, ne dün kalkan cenaze;
çabuk unutmak zorunda her yoksul,
dayanabilmek için ertesi güne.

Ağızlarında balonlu ciklet,
bikinili iki kondu güzeli;
yaşamları şurdan burdan rivayet,
konuştukları halis kayış dili.

Yanlarında biryantinli bir oğlan,
"koko" zengin işi, onunki tiner;
o da kurtulmak istiyor zamandan,
belki karabasan, gördüğü düşler.

Biri kurmuş çilingir sofrasını,
yetiyor az ekmekle salatalık;
yudumluyor şişeden şarabını;
arzu dolu, dünyayla barışık.

Göz göze geldim birden esmeriyle;
belki de bir suçun yataklarıydık,
gariplerdik, yetimlerin vehmiyle
dolaşan. Birbirimizi tanıdık.

Ama aydı, terketti beni hemen,
o cumhurdan değildim, bir yabancı;
Sezdim, yaşıyor bende çok eskiden
Yahya Kemal'e de saplanan sancı.

Uyanmamıştı daha, düş içindeydi çocuk;
yorganın üstünde bir bacağı, alnında ter,
tuhaf gördüğü imler: bir kuyu, bir korkuluk;
"anne" diye bir çığlık, süngülerken askerler.

Karşıdaki komşular gülürtüye fırlamış;
kazınıyor belleğe zalimin cinayeti,
adamın kolu karısına doğru uzanmış
ve vurulup düşerken sıyrılmış geceliği.

"Kan gölüydü oda" diye anlatmış bir tanık:
"yeter, kimse kalmadı başka öldürülecek"
diye inildemiş kadın. Korkunç bir tansık
bekleyerek, dünyayı bir anda yok edecek.

Baktım: Babanın cesedi ölü çocuğa siper;
Buluşup konuşacaklar mı birbirleriyle?
İlkyazdan habersiz, inip kalkıyor süngüler;
karşılaşmak üzre bir gün hayaletleriyle.

Tarihi kavrıyoruz görüntüyü aştıkça;
Yolu aydınlatıyor imlerin kördüğümü,
Anladım: Geçmişi Nurhak'a bağlıyor baktıkça
Daumier'nin hep kalbimi acıtan gravürü.

Öğle Yemeği

Öğle yemeğinde bir kıyı meyhanesinde
buluştuk; Ferit, Demir, ben. Güzeldi tenhalık,
Gülüşüyordu ön masada dört kadın. Biz de
yitenleri ve unuttuklarımızı andık.

Yankılandı tabağa çarpan çatalın sesi,
çok eski, kanlı bir depremin ezgisi gibi;
gözgöze gelmiştim sanki zamanın dibiyle;
akşamdı, komşu mangalı yakmıştı bahçede.

"Genç miydik? diye sordum Ferit'e, -bu yalılar
kül olacak dediğinde. Beykoz'daydık hani,
içiyorduk, yangına benziyordu sonbahar".
"Bilmem ki" dedi, "bir algımdı gördüğün belki".

Üsteledim: "Anlat, nasıl öldü Güneş Eskin
Paris'te? Düştü mü atladı mı o raylara;
elinde portatif pikap. Tünel'de miydi yoksa?
Söyle, hangisi kurmacaydı bu ölümlerin?"

"İkisi de derdi, kendisine sorabilsen,
her yerde ölüyor ölen, yurtta ve yad elde;
inan, kök aramıyor kendisini deneyen".
Kar yağıyordu Ferit'in sesinin üstüne.

"Kanmaz ki göçebe" dedi Demir de: Durduğu
yer, hep başka yerleri imler. Nereye baksa
hayalimde ürettiği düşlerdir gördüğü;
yaşar muhtemel kıyametlerin korkusuyla".

Bir hayalet geçiyormuş gibi susa kaldık.

Az Kaldı Kışa

Gitti son leylekler. Az kaldı kışa;
bir ayin sesiyle indi pancurlar;
içimde bir sızı, çöktüm bir taşa,
dönüyordu tepemde aç martılar.
Ürktüm de kumsaldaki tenhalıktan;
medet umdum aşkların anısından,
ne yazık, ne yazık! Siyahtı aşklar.

Sessiz, önünden geçtiğim bahçeler;
poyrazla kımıldıyor bir salıncak;
gidiyordum hayallerle beraber,
neyin imiydi birden düşen yaprak?
Dedeevini özledim içimden,
karaduta uzanmak pencereden;
çalarken komşuda eski taş plak.

Sırrın dibine bak! İğvadan ürkme,
diri ve ölü gör Eurydike'yi;
Gömülecek kendi efsanesinde
her insan, olgunlaştıkca ezgisi.
Ayna açıldı artık, su damıtık,
birikirken bellekte kalabalık;
anladım, kederdir her kalbin içi.

Gördüm kırık bir ayna parçasında
solgun yüzümü. Karaduygulu
bir suret: Zamanın kadranında
mıhlı, uyuyor eski bir uykuyu.
Baktım kalıntısına yanık köşkün,
küller, parçası dantel bir örtünün;
sezdim varoluşa sinmiş korkuyu.

Lüksler yanan köy kahvelerinde
demiryolcularla rakılar içtim;
kendimi dinlerken kederlerinde,
yanayım, külüm kalmasın istedim.
Gövdeler gördüm han odalarında,
sallanıyorlardı ipin ucunda;
"yalnızlıktır en büyük dehşet" dedim.

Şimdi dinlerken bu tehna kıyıda
denizin iniltisini, kavradım:
insanın özü, çekilen kaygıda;
ben de düş üretmek için yaşadım.
Gördüm karabasansı olsalar da,
yıkımdan geçiyor çünkü kurtuluş da;
kitaplarda en çok bunu anladım.

Yaşadık; hem iyiydi tarih hem kötü;
bir bilgelik damıttık acılardan,
ordan kalma gözlerdeki ürküntü.
Ama mutluluk da sızdı yazlardan;
Kınalı'nın oralardayız işte,
gülüyor Oktay Bey, Edip dümende;
özgürdük, kurtulmuştuk yasaklardan.

Güzeldir bazan, anlık her aldanış!
Oysa tanklarla tutuluydu yollar;
kuşkuyla, veda doluydu her bakış,
"cemse"lere yüklenmişti kitaplar.
Nerde bulacaktık doğadan başka
özgürlüğü, yaşarken gözaltında?
Ve yazdık, akkor kesildi sayfalar.

Tuhaf: Bu kasvetli günde farkettim:
"yaşlanıyorum" diye geçirirken;
tutmuş çelik, ön bahçeye diktiğin.
Bir tebessüm kalsın sana benden;
bir güle değmiş gibi ol masamda,
her sabah o ciltlere dokundukça;
tozlarım evrende kımıldanırken.

Üşüdüm, lodosa çevirdi rüzgar;
kumdu sanki, ayetler akıp gitti;
gönlümde açıyorken uçurumlar,
bilemedim en çok kimi sevdimdi.
Hazırım gelecek olan kargışa;
son leylekler gitti. Az kaldı kışa;

duydum; tıkır tıkır ölümün saati.

ORPHEUS İLE EURYDIKE'den

I.

Her ezgi yabanıldır. Karanlıktan doğar,
ister sevinci övsün isterse kederi;
Sessiz tohumda olgunlaşır yazlar, kışlar;
remilde değildir falcının gördükleri,
mahzensi sözcüktedir. Birini seçeriz
ve ya Melek'le ya Şeytan'la sözleşiriz;
hiç kimse bilemez sınamadan kalbini.

Korkunçtur zamanın mayaladığı pusu;
örümceğin saati mağmada işler,
çekülünü bozar günün buharlaşan su;
oysa yetkinlik ister Tin, kesinlik ister,
cümlenin, düşüncenin bazaltsı biçimini;
Devingendir bedense, sınar kendini
Cehennem, Araf, Cennet: üç kapıda bekler.

Uçurumsudur arayan insan. Yetinmez
bulduğu ve olduğuyla. Öte çağırır
cehennem sesiyle. Yazgıyı kimse bilmez,
tomurcuk da giz de apansız yırtılır;
sevinç ve keder beslenir aynı sabırla,
Hermes'in ve yeraltının mührü sonunda
belki de gülen bir çocuğa bağışlanır.

Yastır Neşe'nin kaynağı. Varlık hep sınar,
kurumuş kuyudur; anımsar eskil yağmuru;
titreşir bir aynada ürkütülmüş yıllar,
bir gelin gülümser silince de buğuyu.
Yüz gölgedir, içe sürgündür asıl suret,
kımıldar etinde örümceksi bir kasvet;
kaslarında sızlar Uyum'un yokluğu.

Simyacı küçümser altın'da Erk arayanı,
sınamak, yanılmak, bilmektir tutkusu;
pula dönüştürmeye çabalar altını,
yadsır "çirkini güzel eden orospuyu;"
uzgörüdedir erdem, iç durulukta
perilerin hışırdadığı korulukta
ararız güzün kokusu sinmiş uykuyu.

Saksıdayken kavrulmuş çölü solur kaktüs,
Bütün ve Parça'dır zamanın akışında;
pınarları, çeşmeleri özler Pegasus,
kesik bir başın kanından doğmuş olsa da.
Bir oyuk açar gecede her keder sesi
"izleri sürmeyi bilin" der bilge kişi
başlangıç ve son anlatılmıştır olguda.

Arzudur kırılan zerdali çekirdeği,
dudaklar ta'yılların içinden inilder;
anımsadıkça yıkılmış mermer çeşmeyi.
Doruk ya da uçurum: Sessiz belirtiler!
Kösnü güçsüzleşir, akrep ilerler kumda,
mazlum zalimi tanır alevsi aynada;
her yorum, bir öncekini iptal eder.

Taçlanmıştır doğuşundan, gamsızdır çocuk,
ırmağın kıyısıdır, kurt olur tipide;
korkmaz öyle geçerken, alanıdır gömütlük,
taşı ve kemiği adlandırır gönlünce.
Denizin üstünde sonsuz bir gülüş kalır
o kasvetsiz oyundan. Kalp bahçeleri dinler
yıllar boyu; bir kez daha duyayım diye.

Dağılgandır yaşlılıkta dünya. Her düş
tümlüğü özler; gerçek ve mesel, fark etmez;
görülsün yeter, sağlıkla, sona eren kış.
Budur yanıltan teselli. Yollar hiç bitmez
oysa Arayan için. Sonsuzluk kadar
Bitimliyi de bilmek ister siyah ruhlar;
katmerlenir gül, kar üstünü örter örtmez.

Yıllardır birbirini arıyor Yin ve Tin,
yazıtlarındaki iz konuşuyor kiminle?
Yitik Gezgin! Hem herkes hem hiç kimsesin,
Giz belki her gün duyduğun o gürültüde.
Girdiğin mahzen açıklamaz, gördüğün saklı.
Bir şarkı için kalp ölüme çoktan razı;
Ama zor olgunlaşır doğacağı gece.

Bin yıl dövülür acıların kristali,
bulunduğunda görkemle parlasın diye;
Kim nasıl, ne zaman farkeder Güzelliği?
bilinmez; ürpertidir insanın derininde.
Ona yargılıyız: Ondan beslenir Küşüm
ve İnanç. Ozan'la çözülecek bu düğüm,
vakt erip dilindeki mühür eriyince,

IO.

Geri dön Eurydike! Sadece benim değil
bu çığlık! Seni istiyor yeşermiş orman da.
Sen baktığında güzel ve büyülü her ayna;
Yoksan, kime göre anlatılacak o mesel.

Salkımı olgunlaşan asmayla söyleşmeyi
öğrendim senden. Akıyordu tanenin tamanı
sözlerime, akmıyor sanılan dere gibi;
Yitirdim birden bana gizi açıklayanı.

Kimdi, hiç unutmadım hiç; bozulmuş saatin
yelkovanını çalıştırmak için uğraşan?
Yataktaydı, eli de titriyordu dedemin,
"kurun" derken, yapraklar dökülüyordu daldan.

Yankılardın ağacın doğum ve ölüm sesini
sabah, öğle ve akşam; değişirdi mevsimler;
gözlerdik anlayalım diye değişmeyeni,
ve derdin ki: "Çiçek yeşerirken dal inilder".

Bilgiye özgüdür oluşu ve yokoluşu
birlikte duyumsamak. Çünkü ayarsızdır
içimizdeki çekül. Kalp bulduğunu sanır;
o andır oysa sevilen bedenin solduğu.

Yalnızdır Dünyalı, peri soyundan da olsa;
kovalanır, acıtılır. Künyesi tekinsiz
biridir hep. Kristalden bir feryat ağzında,
kimin için atılmış? Ne yazık ki bilmeyiz.

II.

Her Yazgı tuhaftır. Düşen bir kaşık
sesi, nasıl yankılanırsa yerde,
öyledir: Anlaşılmaz, basit, karışık.
Varız gibi yaşadığımız evlerde.

İçimizdeyken o Tufan duygusu
hangi imlerin aracılarıyız?
Gidiyor muyduk, o mu geliyordu;
belki kendimizin yabancısıyız.

Biz üretsek te korkutucudur giz,
yeşerir eskil karanlığımızdan;
atalar hayvandır, bundan ürkeriz;
bakın: Hepimizden sızıyor kan.

Yaza girdik! Her yerde aşkın çağrısı;
ıtır mı yasemin mi kokardın sen?
Kimyanı süzmek için gövdenden
Peşine düştü binlerce arı.

Yaşam da Doğa da tuzakla dolu,
Yazgın orda! Kaç nereye kaçarsan!
Arılardan kurtuldun ama buldu
seni ve balını emdi bir yılan.

Eurydike! Aydınlattı ölümün,
söylediğim şarkıyı. Çözülen düğüm
yeni bir düğüm örermiş meğer;
uçurum bebeğindeymiş gözümün.

Karanlık ürkünç! Geri döneyim der
her hayalet. Ardında kalan izler,
yırtık bir kitap, sararmış perdeler
sanki yitirdiği sevinci gizler.

Ama mutluluk kaydedilmez zamana.

İçindekiler

Az Kaldı Kışa

Solgun Bahçe.....9
Çifte Levha.....15
Kırlaştı Saçlarım.....21
Pazarları Kıyıda..... 25
Transnonain sokağı..... 31
Öğle Yemeği 35
Az Kaldı Kışa..... 39

Orpheus İle Eurydike

Parçalar.....51

Ahmet Oktay 1933 yılında Ankara'da doğdu. Yazmaya çok erken başladı: orta okul sıralarında. İlk şiiri, 1949-50 yılları arasında Gerçek dergisinde yayımlandı. 1950'li yıllarda İkinci Yeni hareketine öncülük ettiği söylenebilecek olan Mavi Hareketi içinde yer aldı ve aynı adlı dergide yazıları ve şiirleriyle etkin bir rol oynadı.

Şiir Kitapları:

Gölgeleri Kullanmak (1963)

Her Yüz Bir Öykü Yazar
(1964, Yeditepe Şiir Ödülü)

Dr. Kaligari'nin Dönüşü (1966)

Sürgün (1979)

Sürdürülen Bir Şarkının Tarihi (1981)

Kara Bir Zamana Ahmlık (1983)

Yol Üstündeki Semender
(1987, Behçet Necatigil Şiir Ödülü)

Ağıtlar ve Övgüler
(1991, Türkiye Yazarlar Birliği Yılın Şairi Ödülü)

Toplu Şiirler (1995)

Söz Acıda Sınandı (1996)

Gözüm Seğirdi Vakitten (1996)

Az Kaldı Kışa*

Ahmet Oktay

...

Ayrılık bilemem ne zaman gelir,

Sen bir okul defteri getir bana;

çünkü sadece yazmak tesellidir

çektiğimiz acıya bu dünyada.

...

ISBN 975 - 570 - 028 - 5

9 789755 700281

*Sel Yayıncılık